

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Opetus- ja kulttuuriministeriö

LAUSUNTO TOIMINNALLISTA RUOTSIA - LÄHTÖKOHTIA RUOTSIN OPETUKSEN KEHITTÄMISEKSI TOISENA KOTIMAISENA KIELENÄ

Päijät-Hämeen maakuntahallitus antaa seuraavan sisältöisen lausunnon:

Maakuntahallitus antaa pyydettyä lausuntona, että kielellisten oikeuksien lähtökohdat Suomen lainsäädännössä tulevat mm. perustuslain 17 §:n 1 momentista, jonka mukaan Suomen kansalliskieliä ovat suomi ja ruotsi. Ruotsinkielen asema on ylikorostunut Suomessa. Suomi on osa globaalia yhteiskuntaa ja EU:ta, jossa kielten moninainen kirjo on laajempaa kuin ennen historiallisessa Ruotsi-Suomessa. Kielilain uudistus 2004 jäi tältä osin puutteelliseksi.

Julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain tarkoituksena on varmistaa, että viranomaiset suoriutuvat kielilain ja erityislainsäädännön mukaisista velvollisuuksistaan. Laki koskee valtion, kuntien ja muiden julkisyhteisöjen henkilöstöä ja siinä korostuvat työnantajan velvollisuudet kansalaisten kielellisten oikeuksien toteuttamiseksi. Asia on korostunut niin, että suuressa osassa Suomea julkisyhteisöjen virkoihin edelleen vaaditaan ruotsin kielen taitoa, vaikka sille ei ole käytännön ja arjen kestäväää perustelua.

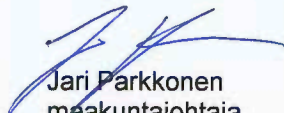
Päijäthämäläinen maakunta ei hyödy ruotsin kielestä, kun suurin osa maakuntien ja yritysten yhteistyöstä mm. Ruotsiin tehdään kokouksissa, jossa valtakielinä puhutaan englantia. Elinkeinoelämällä tärkeät monipuolisemmat kielitaidot jäävät rajallisiksi ja puutteellisiksi pakollisen ruotsin kielen takia.

Esiopetuksen opetuskielellä ja muulla kielellä annettava esiopetus muodostavat kokonaisuuden, jonka tulisi jatkua koko perusopetuksen ajan. Perusopetuslain (628/1998) 4 §:n mukaan kunta, jossa on sekä suomen- että ruotsinkielisiä asukkaita, on velvollinen järjestämään perusopetuksen ja esiopetuksen erikseen kumpaakin kieliryhmää varten. Tämä aiheuttaa suuria kustannuksia kunnille, kun vähenevälle ruotsinkielen tarpeelle joudutaan perustamaan ryhmiä ja opetusta. Kielten ja ruotsin vapaaehtoisuus on ollut hyväksi kielen suosiolle perusopetuksessa, kun ruotsin opiskelu A2-kielenä nousi 1990-luvulla vajaasta kahdesta prosentista reiluun kuuteen prosenttiin. Vuonna 2009 ruotsin A2-kieleksi valitsi 7,4 prosenttia oppilaista.

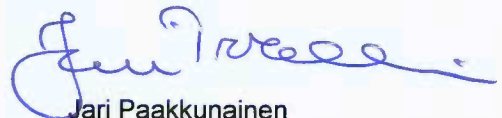
Päijät-Hämeen liitto ei pidä tarkoituksenmukaisena toteuttaa työryhmän laatimia toimenpide-ehdotuksia. Toimenpide-ehdotuksien ruotsin kieliroolin vahvistamisen sijaan tulisi ratkaista suomalaisten monipuolisen kielitaidon lisääminen laaja-alaisesti havaituilla koulutuksen osa-alueilla. Maakuntien tulisi itsenäisesti ratkaista eri kieliroolien merkitys alueensa kehittämisen ja yhteyksien kannalta, kuten mm. Ahvenmaan maakunta on voinut määritellä.

Lahdessa 20. päivänä elokuuta 2012

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Jari Parkkonen
maakuntajohtaja

Jari Paakkunainen
hallintojohtaja